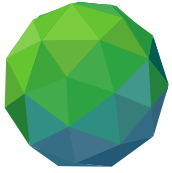

Proiect: Suport pentru Republica Moldova în stabilirea și fortificarea AND (Autoritate Națională Desemnată), elaborarea cadrului strategic și dezvoltarea programului național de angajare cu Fondul Verde pentru Climă(FVC)

Identificarea priorităților naționale de investiții în domeniul adaptării la schimbările climatice în cadrul de angajare a Republicii Moldova cu FVC.

**Ala Druță Lider de Echipă
Tamara Rudi CN în Adaptare**

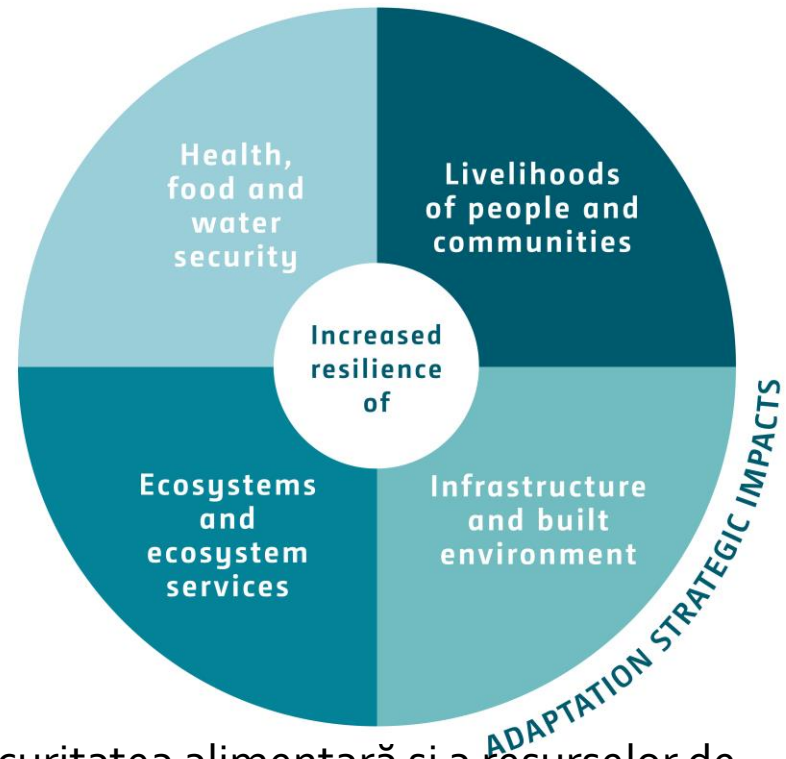
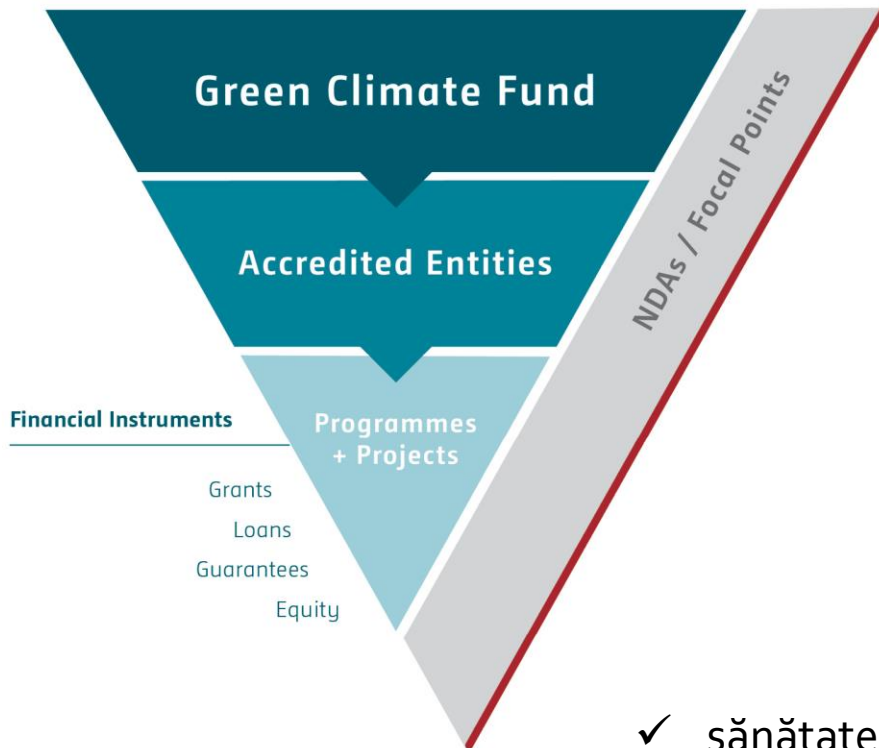

GREEN CLIMATE

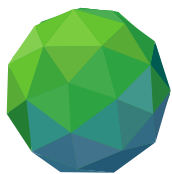

Rolul AND în modelul de business al FVC

GCF Architecture

- ✓ sănătate, securitatea alimentară și a resurselor de apă;
- ✓ mijloace de existență a oamenilor și comunităților;
- ✓ infrastructura și mediul construit;
- ✓ ecosisteme și servicii de ecosistem.

GREEN
CLIMATE
FUND

Criteriile de investiții ale FVC

Potentialul de impact

- Potențialul de atingere a obiectivelor și domeniilor de rezultat ale Fondului

Potențialul schimbării de paradigmă

- Potențialul de a cataliza impact cu acoperire mare dincolo de o singură investiție

Potențialul de dezvoltare durabilă

- Posibilitatea de a oferi beneficii mari economice, sociale (de gen) și de mediu

Necesitate beneficiarului

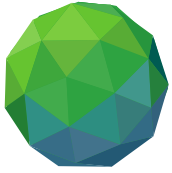
- Vulnerabilitatea și nevoile financiare a grupurilor țintă din țara beneficiară

Posesia de țară

- Posesia țării beneficiare și capacitatea de a implementa activități finanțate

Eficiența și eficacitatea

- Fezabilitatea economică și, după caz, financiară a programului / proiectului și co-finanțarea proiectelor de atenuare

GREEN
CLIMATE
FUND

Procesul de planificare programată

Strategiile și planurile țării

SDER, PNA, CND,
strategii și planuri
naționale și sectoriale

Proces ghidat de AND

Programul de țară de angajare cu FVC

Definirea
priorităților de țară
în angajarea cu FVC

Ghidat de AND

Programul de lucru al entităților

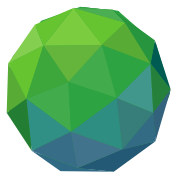
Identificarea
inițiativelor care
corespund
priorităților de țară

Aplicat de
autoritățile
acreditate cu FVC

Fluxul/ Pipelines

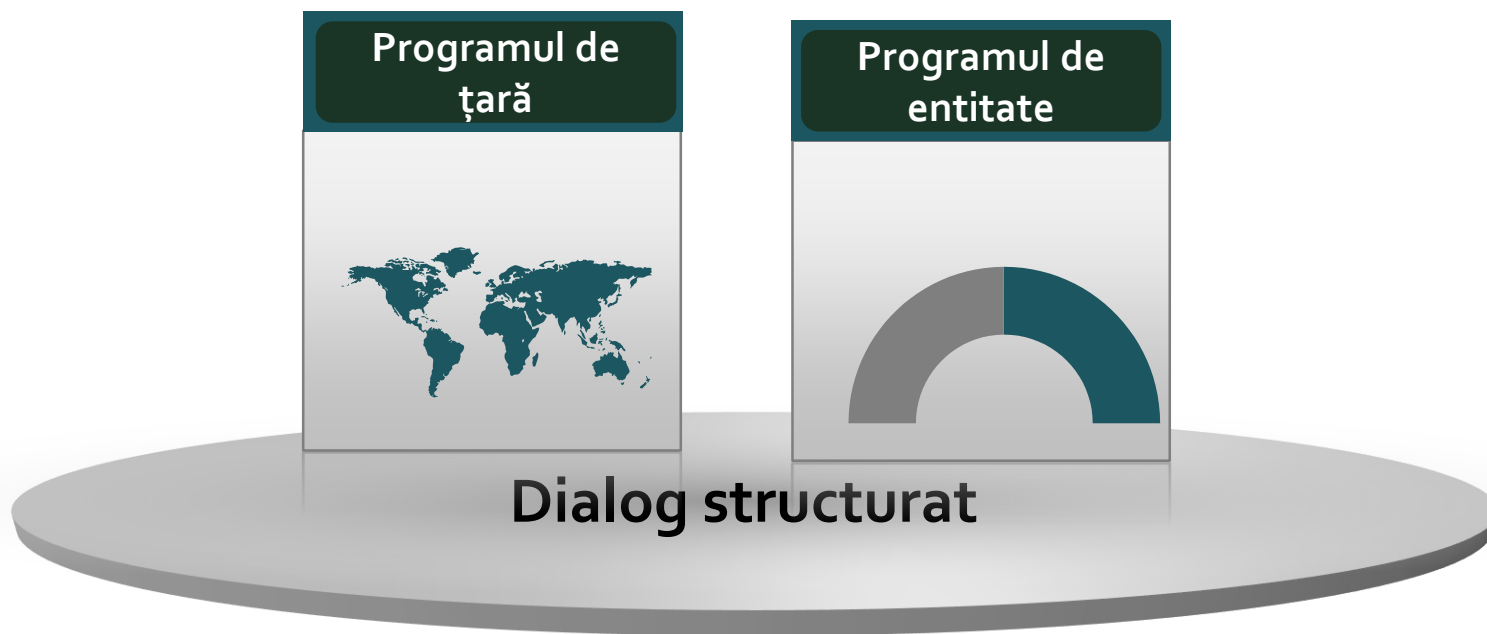
Elaborarea de
proiecte/programe
ptu finanțare

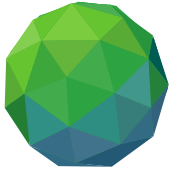
Aplicat de
autoritățile
acreditate cu FVC

GREEN
CLIMATE
FUND

Elementele principale de programare

GREEN
CLIMATE
FUND

Funcționarea fluxului de impact înalt

SDER,
PNA,
CND

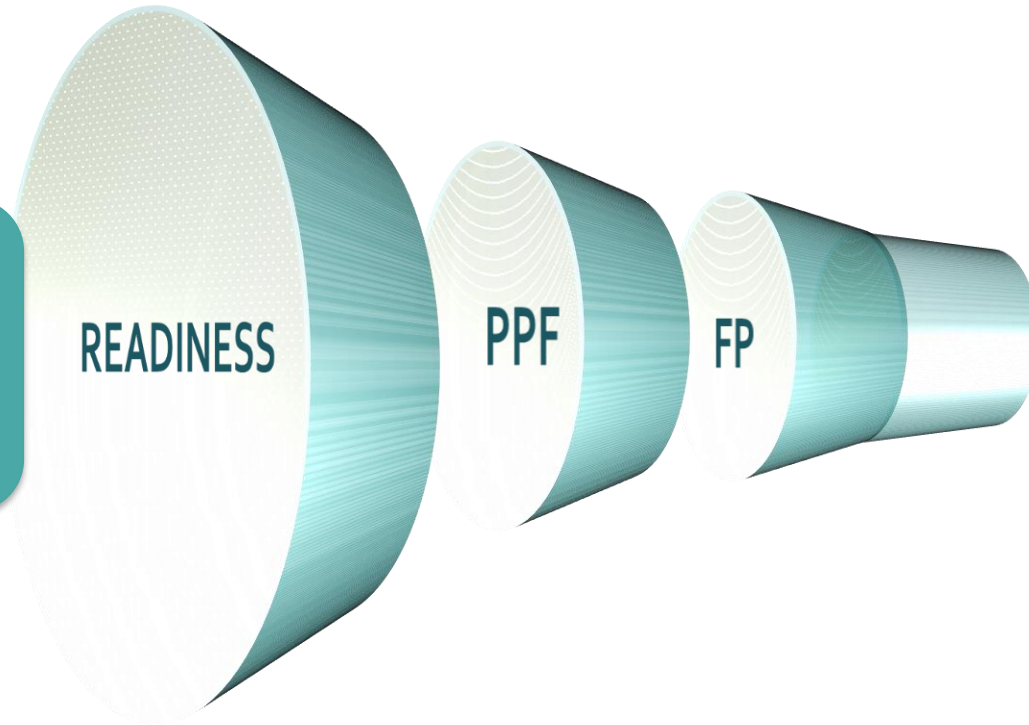
Programele de
țară și de
entitate

READINESS

PPF

FP

Fluxul FVC

Cadrul strategic național al adaptării la schimbările climatice

Strategia de Adaptare la Schimbările Climatice a RM /2014-2020/ - viziune integrată asupra oportunităților de dezvoltare a Republicii Moldova și abilității de a reacționa într-un mod rezilient la impactul schimbărilor climatice.

Contribuțiile Naționale Determinate, componentul adaptare care stabilește domeniile prioritare și modalitățile de realizare a obiectivelor -2016

Strategia națională de mediu (2014-2023) asigură congruența planificării strategice de mediu pe termen lung cu normele UE.

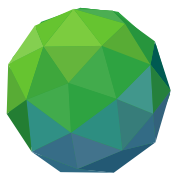
Acordul de la Paris /2017/ pentru prima dată a stabilit un obiectiv de adaptare la nivel mondial " a consolidării rezilienței și capacității de adaptare, precum și a reducerii vulnerabilității la SC, cu scopul de a contribui la dezvoltarea durabilă și asigurării unui răspuns de adaptare adecvată în contextul obiectivului de temperatură"

Strategia pentru asigurarea egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pe anii 2017-2021 și a Planului de acțiuni privind implementarea acesteia

Hotărâre de Guvern privind punerea în aplicare a procesului PNA și MCSC - în consultări publice

Strategii sectoriale de ASC în curs de aprobare ale sectorului sănătate și forestier

Acordul de Asociere RM-UE, Articolul 95 /2014/ care stabilește o strategie climatică generală și planul de acțiune pe termen lung privind atenuarea și adaptarea la schimbările climatice

GREEN
CLIMATE
FUND

Vulnerabilitatea sectoarelor la schimbările climatice

Sectorul	Temperaturi ridicate și valuri de căldură	Secete	Temperaturi scăzute Valuri de îngheț	Inundații	Fenomene extreme; alunecări de teren
Agricultura	stresul hidric; degradarea solului și abandonarea terenurilor; apariția de dăunători și boli noi; scăderea productivității agricole; subminarea securității alimentare		eșuarea/ reducerea recoltelor agricole	schimbări ale fertilității solului, salinizare și eroziune a solului; Eșuarea/ reducerea recoltelor	
Resurse de apă	reducerea disponibilității apei în sursele de apă de suprafață și subterane; schimbări în cererea de apă diminuarea calității apei; penurie de apă		supra-oferta de apă sub formă de viituri; sporirea volumului substanțelor nutritive, patogenilor și toxinelor transportate cu apa; diluarea sporită a sedimentelor și volum de; diminuarea calității apei		
Sănătate umană	creșterea ratei bolilor induse de temperaturi ridicate (boli cardiovasculare, respiratorii); rată a deceselor cauzate de caniculă și incendii; transmiterea maladiilor gastro-intestinale; alergii; malnutriție; creșterea incidenței bolilor transmise prin vectori		Facilitarea circuitului în aval a poluanților (expunerea la poluanții atmosferici), incidența tuberculozei	transmiterea maladiilor gastro-intestinale; număr sporit de victime ale dezastrelor naturale	

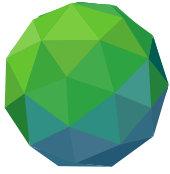

GREEN
CLIMATE
FUND

Vulnerabilitatea sectoarelor la schimbările climatice

Sectorul	Temperaturi ridicate și valuri de căldură	Secete	Temperaturi scăzute și îngheț	Inundații	Fenomene extreme; alunecări de teren
Forestier	degradarea ecologică și reducerea fondului forestier; reducerea productivității pădurilor naturale; incendii forestiere; epidemii de boli și dăunători; specii alogene; rată sporită de mortalitate a semințelor; pierderi economice în sectorul forestier				
Energie	cerere sporită de electricitate pentru condiționarea aerului și irigație; reducerea producției de biomasă; creșterea duratei de funcționare a instalațiilor de răcire a utilajului electrotehnic; creșterea pierderilor de energie în LEA cauzată de încălzirea conductoarelor, diminuarea randamentului centralelor electrice cu termoficare		deteriorarea infrastructurii de transport și distribuție a energiei electrice; întreruperi neplanificate ale livrărilor de energie ca urmare a inundațiilor, alunecărilor de teren, chiciurii, vânturilor puternice		
Transporturi	deteriorarea și scurtarea duratei de exploatare a infrastructurii drumurilor (înmuierea și migrarea asfaltului, formarea fâgașelor cauzată de roțile vehiculelor); creșterea costului de întreținere a autovehiculelor; deformarea liniilor de cale ferată; limitarea transportului fluvial		deteriorarea infrastructurii de transport și a transportului în rezultatul inundațiilor, alunecărilor de teren și torentelor de noroi; izolarea comunităților de celelalte localități ale țării în sezonul de iarnă sau perioadele ploioase		

GREEN
CLIMATE
FUND

Evaluări ale necesităților de țară referitor la adaptare

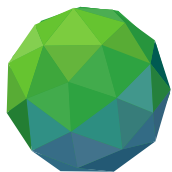
- Planul de dezvoltare a capacităților referitor la implementarea ASC (NAP₁),
- Evaluarea economică a necesităților investiționale pentru adaptare la schimbările climatice în Moldova (BM),
- Evaluarea necesităților Republicii Moldova de a implementa componentul de adaptare (CND)
- Raportul către Asociația internațională de dezvoltare (IDA)
- Proiecte ale partenerilor de dezvoltare (OECD, PNUD, ADA, altele)

Costuri incluse în SASC

GREEN

Specific Objective/Course of Action	Costs	Example activities
Objective 1: Create by 2018 the institutional framework that would assure the efficient implementation of adaptation at the national, sector and local levels		
Develop the institutional framework	2.25 million MDL	Working groups, capacity building, training
Mainstream adaptation in sectoral policies of national economy	14.2 million MDL	4-6 sector strategies and action plans; policy documents; regulatory changes, financing plans
Develop communication and institutional cooperation for policy implementation	190 million MDL	Resource platform; experts network; international coop mechanism; financing agreements; PPP
Objective 2: Create by 2020 a mechanism for monitoring climate change impact, related social and economic vulnerability, and managing/disseminating information on climate risks and disasters		
On-going monitoring and research; regular monitoring of climate scenarios	11.2 million MDL	Research; international cooperation, mapping and modeling; risks identified; assessment reports
Create a climate change database	5.5 million MDL	Data collection, new databases
Raise awareness of all stakeholders	9.2 million MDL	Information and awareness programmes; campaigns; school curricula; training
Objective 3: Assure the development of climate resilience by reducing at least by 50% the climate change risks and facilitate climate change adaptation in 6 priority sectors by 2020		
Risk reduction and climate adaptation in the Agriculture sector	25.5 million MDL	Vulnerability studies; research and measures to conserve water; better crop varieties; improved irrigation plans
Risk reduction and climate adaptation in the Water Resources Sector	70 million MDL	Assessment studies, infrastructure for more water storage; WRM; water quality criteria; dam reconstruction; reduce water losses
Risk reduction and climate adaptation in the Health sector	48 million MDL	Identify health risks, at-risk groups; better surveillance; increase access to health care
Risk reduction and climate adaptation in the Forestry sector	590 million	Major restoration of forests and new plantations; research and planting more resilient trees
Risk reduction and climate adaptation in the Energy sector (not incl. renewables and biomass)	580 million	Energy efficiency programs and investments; strengthen energy transmission and distribution
Risk reduction and climate adaptation in the Transport sector	6 million	New regulations and standards for transport surface resilience; urban cycling infrastructure

GREEN
CLIMATE
FUND

Oficiul
Schimbarea
Climei

Investițiile cu prioritate sporită – termen scurt-mediu (BM, 2016)

Sector	Descrierea investiției	Perioada investițiilor capitale	Suma în dolari SUA (milioane)	Rentabilitatea economică indicativă (RBC sau RIR)	Incertitudinea beneficiilor și costurilor	Impactul asupra sărăciei	Impactul asupra considerentelor de gen
Agricultură: managementul resurselor de apă	Reabilitarea/modernizarea sistemelor de irigare centralizate	2017-2040	975,0	RIR: 8% - 15%	Medie	Mediu	Mediu
	Reabilitarea/modernizarea infrastructurii de drenaj în zonele irigate	2017-2026	120,0	RIR: 8% - 15%	Medie	Mediu	Mediu
	Reforme instituționale/crearea capacității	2017-2024	140,0	-	Medie	Sporit	Sporit
Silvicultură	Reconstrucția ecologică a pădurilor	2020-2029	91,3	RIR: 3% to 14%	Medie	Sporit	Sporit
	Reconstrucția ecologică a centurilor forestiere	2020-2029	4,9	RIR: 4% to 15%	Medie	Sporit	Sporit
Sănătate	Sistem de avertizare căldură-sănătate	2017+	0,4	RBC actual: 3,1 la 170 RBC 2050: 9,9 la 920	Sporită	Mediu	Mediu
Alimentare cu apă	Eficiența îmbunătățită a sistemului de alimentare cu apă municipal și industrial cu 10% reducere pierderi	2017+	2,8-5,5	RBC: 61 la 70	Redusă	Mediu	Mediu
	Bazin de acumulare curs inferior Nistru (100MCM)	2030+?	18,4	RBC: 2,6 la 6.4	Redusă	Mediu	Mediu
	Bazin de acumulare Reut (1MCM)	2020	0,3	RBC: 20 la 59	Redusă	Redus	Mediu
Prevenirea inundațiilor	Măsuri structurale	2020-2040	360,8	RBC: 2,1	Medie	Necunoscut	Necunoscut
	Măsuri nestructurale	2020-2040	136,6	RBC: 5,6	Medie	Necunoscut	Necunoscut
AAC	Reabilitarea infrastructurii AAC existente și construcția infrastructurii AAC noi	2020-2040	409 [350-439]	RBC: 2,5-3,2	Medie	Sporit	Mediu
Managementul de răspuns în caz de dezastre	Facilități de instruire îmbunătățite Crearea centrelor de dirijare în situații excepționale în regiunile nord și sud Îmbunătățirea capacității de răspuns în situații de	2020	11	RBC: 2,1 la 4,1	Medie	Mediu	Mediu

Date de contact: Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și a Mediului
Oficiul *Schimbarea Climei*
clima@clima.md
adapt@clima.md
tel. (022) 719131

**GREEN
CLIMATE
FUND**